

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за магістерською програмою професійного спрямування

Фінансовий та страховий менеджмент

на тему: **«Управління грошовими потоками підприємства»**

Виконавець:

студент 62 групи факультету ФБС

Джунінська Ольга Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Підприємство може досягти сталого розвитку лише за умови раціонального використання ресурсів, а його об'єктивною передумовою є ефективне управління грошовими потоками підприємства, оскільки господарська діяльність опосередкована безперервним потоком і кругообігом коштів, які також є джерелом вищезазначених ресурсів, а разом з тим і джерелом їх формування.

Дослідження поняття «грошовий потік» зародилися в 1950-х роках, а основна наукова розробка належить американській економічній школі. Вітчизняна наука відносно пізно починає вивчати цю економічну категорію, і, на жаль, незважаючи на наявність широкого спектру теорій, методів і підходів, не розроблено навіть єдиної концепції щодо визначення її економічної природи та сутності. Причому наріжною проблемою сучасної вітчизняної економічної думки є власне навіть не тлумачення чи інтерпретація поняття, а скоріше існують суттєві відмінності у формулюванні.

Концептуальна проблема виникає в управлінні грошовими потоками через відсутність чіткого пояснення економічних категорій, оскільки жоден метод і розробка методу не матиме наукового характеру без визначення справжнього змісту основних понять. Тому виникає об'єктивна необхідність дослідження основних характеристик грошового потоку підприємства для обґрунтування його економічної сутності, що дозволить сформулювати єдину концепцію управління.

Аналіз грошових потоків підприємства, їх оптимізація досліджувалися в працях таких науковців як: Кузьменко О.В., Сергєєва О.Р., Керанчук Л.С., Харченко В.А. та інші. Також питання забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства було розглянуто в роботах Ареф'єва О.В., Білика М.Д., Бланка І.О., Лігоненко Л.О., Отенко І.П., Перерви П.Г., Полозової Т.В., Ткаченка О.В., Фецука Р.В. та інших. Водночас у вітчизняному доробку бракує окремих комплексних завершених досліджень з питань управління грошовими потоками, які б розширили межі традиційного аналізу, сформували конкретні підходи до розробки аналітичного забезпечення управління ними, запропонували конкретні шляхи виходу підприємств із стану неплатоспроможності тощо.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних і методичних аспектів управління грошовими потоками для надання конкретних рекомендацій стосовно поліпшення ефективності господарювання на підприємстві.

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність поняття грошових потоків;
- ознайомитись із класифікацією та характеристикою грошових потоків підприємства;
- описати механізм управління грошовими потоками підприємства;
- здійснити фінансово-економічну характеристику підприємства;
- оцінити обсяг та структуру грошових потоків підприємства;

- розробити фінансову модель коефіцієнта ефективності грошових потоків;
- обґрунтувати важливості планування обсягів, структури грошових потоків та оптимізації грошових потоків;
- запропонувати заходи щодо поліпшення управління рухом грошових потоків;
- дослідити стратегічні напрямки впровадження управління грошовими потоками на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес управління грошовими потоками підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні засади щодо управління грошовими потоками ПрАТ «Одеський коньячний завод».

Методи дослідження. При проведенні аналізу грошових потоків, платоспроможності підприємства, оборотності і рентабельності грошових ресурсів використовувалися такі методи економічного аналізу, такі як прямий, непрямий, порівняльний, горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний і факторний, математичні прийоми, які використовуються за умов існування стохастичного зв'язку між результативним показником та факторами щодо обумовлюють його зміну для побудови моделі.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження теоретичних та практичних основ були вивчені методичні матеріали, спеціальна література, результати досліджень фундаментальних і прикладних наукових робіт вітчизняних і зарубіжних авторів, матеріали наукових та науково-практичних конференцій з питань економічного аналізу. У роботі були використані статистичні дані та документи фінансової звітності ПрАТ «Одеський коньячний завод». Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних учених, статті у фахових наукових виданнях, законодавчі та нормативні акти України, Кабінету Міністрів України, Правління Національного Банку України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел 73 найменування та 10-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 85 сторінки. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 9 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези на тему: «Управління грошовими потоками підприємства»// Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 30 вересня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи управління грошовими потоками підприємства*» розглянуто економічну сутність грошових потоків підприємства, види та характеристики грошових потоків, описано механізм управління грошовими потоками.

У другому розділі «*Аналіз управління грошовими потоками підприємства ПрАТ «Одеський коньячний завод»*» проаналізовано фінансово-економічний стан підприємства, наведено оцінку обсягу та структури грошових

потоків та складено фінансову модель коефіцієнту ефективності грошових коштів.

У третьому розділі «*Шляхи вдосконалення управління грошовими потоками підприємства ПрАТ «Одеський коньячний завод»*» обґрунтовано важливість планування обсягів, структури грошових потоків підприємства, оптимізації грошових потоків та бюджетування; запропоновано шляхи підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства.

ВИСНОВКИ

Управління грошовими потоками є фінансовим важелем, за допомогою якого фінансово-господарська діяльність організації може досягти більш високого кінцевого результату і, отже, більшого прибутку. Це зумовлює актуальність питання ефективного управління грошовими потоками. воно включає забезпечення фінансової рівноваги

Організації підтримують необхідний рівень платоспроможності та можливість збільшення обсягів випуску продукції, товарів, робіт і послуг шляхом збалансування обсягів грошових надходжень і платежів і їх своєчасної синхронізації в міру їх розвитку.

Управління грошовими потоками є найважливішим елементом фінансової політики і передбачає участь усіх ланок системи управління підприємством. Залежно від динаміки зміни грошових потоків підприємці приймають різні рішення щодо збільшення обсягу свого бізнесу або захисту його від збитків.

Неможливо переоцінити важливість і значення управління грошовими потоками в бізнесі, оскільки стабільність бізнесу в певний період залежить не тільки від його якості та ефективності, але й від його здатності до подальшого розвитку та досягнення фінансової безпеки.

Узагальнивши результати проведеного дослідження теоретичних та практичних аспектів управління грошовими потоками, було зроблено наступні висновки:

1) Грошові потоки – це сукупність сформованих від господарської діяльності надходжень та витрат грошових коштів підприємства, а управління грошовими потоками — це система принципів і методів прийняття та реалізації управлінських рішень, які впливають на процес формування, розміщення і використання ресурсів підприємства та організацією їх обороту. Основною метою управління грошовими потоками є забезпечення фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку шляхом балансування обсягів надходження і витрати коштів і їхньої синхронізації в часі.

2) Серед думок вчених панує багато визначень поняття «грошового потоку» та його класифікаційних ознак. Це є однією з проблем вітчизняної економіки. Але використання визначених теоретичних засад класифікації грошових потоків в економіці сприяє формуванню загальної уяви про сутність грошових потоків та забезпечує запровадження комплексного підходу до управління грошовими потоками у національній економіці.

3) Правомірність реалізації операцій з грошовими потоками регламентується функціонуючим законодавством України і визначається на основі нормативно-правових документів.

4) Проведений аналіз підтверджує, що ефективність роботи підприємства стійка, на що вплинуло раціональне та ефективне використання ресурсів, обґрунтованим використанням власних коштів.

5) Розрахунок чистого операційного грошового потоку дозволяє зробити висновок, що підприємство за останні роки не мало дефіциту грошових коштів для фінансування операційної діяльності, тобто коштів вистачило для покриття всіх видатків операційного характеру.

6) У ПрАТ «Одеський коньячний завод» як такої повноцінно працюючої системи управління грошовими потоками немає. На підприємстві ведеться автоматизований бухгалтерський облік, на підставі даних якого керівництво приймає ті чи інші управлінські рішення, в тому числі і в сфері управління грошовими потоками.

За результатами роботи, було виявлено деякі недоліки в управлінні грошовими потоками, але у короткостроковому періоді вони несуть прийнятний та незагрозливий характер. Тому підприємству можна запропонувати деякі рекомендації щодо ефективного управління грошовими потоками в системі економічної безпеки підприємства:

1) Підприємству необхідно проводити оптимізацію грошових потоків та збалансовувати обсяги додатного та від'ємного грошового потоку. Оптимізація управління грошовими потоками передбачає застосування кроків по поліпшенню якості управління грошовими потоками які носять стратегічний (довгострокові заходи) та оперативний (короткострокові заходи) характер.

2) Для покращення управління грошовими потоками в системі управління економічною безпекою варто застосовувати на підприємстві метод бюджетування. Основною метою запровадження бюджетування грошових коштів в ПрАТ «Одеський коньячний завод» є своєчасне визначення їх дефіциту чи профіциту. Насамперед, процес бюджетування має включати: планування, мотивацію, контролінг, аналіз.

3) Для забезпечення контролю за виконанням бюджету грошових потоків доцільними є розробка та запровадження на підприємстві внутрішньої звітності «Відомості руху грошових коштів», яка дозволить спостерігати відмінності фактичних показників від планових, а також визначити відсоток виконання плану за кожним з напрямів вибуття та надходження грошових коштів.

4) Для ПрАТ «Одеський коньячний завод» в довгостроковій перспективі засобами оптимізації грошових потоків можуть стати: стратегічне партнерство; реструктуризація бізнесу і виділення бізнес-одиниць; пошук інвестора; довгострокові контракти з постачальниками; податкове планування – мінімізація податкових зобов'язань всіма можливими законними способами.

5) З метою досягнення прибутковості, що необхідно намагались збільшувати обсяги продажу та зменшення витрат, залучення довгострокових позик на фінансування капітальних витрат, або залучення інвестиційних проектів.

6) Підприємству необхідно раціонально управляти наявними фінансовими ресурсами, зокрема визначити оптимальні обсяги виробничих запасів, ефективно управляти дебіторською заборгованістю, координувати плани виробництва та продажу, забезпечити безперебійну роботу підприємства.

Запропоновані рекомендації по удосконаленню управління грошовими потоками в ПрАТ «Одеський коньячний завод» забезпечать ефективне функціонування економічної безпеки на підприємстві.

АНОТАЦІЯ

Джулінської О.Ю., «Управління грошовими потоками підприємства»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою «**Фінансовий**
та страховий менеджмент» Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління грошовими потоками як чинник удосконалення економічної безпеки ПрАТ «Одеський коньячний завод».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління грошовими потоками підприємства – визначено сутність грошових потоків підприємства; наведено класифікацію грошових потоків; охарактеризовано механізм управління грошовими потоками.

Проаналізовано управління грошовими потоками ПрАТ «Одеський коньячний завод» - оцінено фінансовий стан ПрАТ «Одеський коньячний завод»; проаналізовано обсяг та структуру грошових потоків ПрАТ «Одеський коньячний завод»; прогнозовано показник ефективності грошових потоків ПрАТ «Одеський коньячний завод».

Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення управління грошовими потоками ПрАТ «Одеський коньячний завод» - описано важливість планування обсягів, структури грошових потоків та їх оптимізації; надані рекомендації до поліпшення управління грошовими потоками; охарактеризовано бюджетування як елемент управління грошовими потоками підприємства.

Ключові слова: грошовий потік, операційна діяльність, фінансова діяльність, інвестиційна діяльність, чистий грошовий потік, управління грошовими потоками.

ANNOTATION

Dzhulinska O.Y., «Management of cash flows of the enterprise»,
thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program «Financial and insurance management»,
Odesa National Economic University
Odesa, 2022

Thesis consists of three chapters. Object of study the cash flow management process as a factor in improving the economic security of PJSC ODESKYI KONIACHNYI ZAVOD.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of management of cash flows of the enterprise - the essence of the cash flows of the enterprise is determined; the classification of cash flows is given; the cash flow management mechanism is characterized.

Cash flow management of PJSC ODESKYI KONIACHNYI ZAVOD was analyzed - the financial condition of PJSC ODESKYI KONIACHNYI ZAVOD was assessed; analyzed the amount and structure of cash flows of PJSC ODESKYI KONIACHNYI ZAVOD; the cash flow efficiency indicator of PJSC ODESKYI KONIACHNYI ZAVOD is forecasted.

Recommendations for improving the cash flow management of PJSC ODESKYI KONIACHNYI ZAVOD are offered - the importance of volume planning, the structure of cash flows and their optimization is described; provided recommendations to improve cash flow management; budgeting is characterized as an element of managing cash flows of the enterprise.

Keywords: cash flow, operating activity, financial activity, investment activity, net cash flow, cash flow management.